

Děláme z dětí fyzické a sociální invalidy a vyvoláváme u nich digitální závislost

svobodny-svet.cz/delame-z-deti-fyzicke-a-socialni-invalidy-a-vyvolavame-u-nich-digitalni-zavislost

28. dubna 2023

SU/JAROSLAV MATÝS

Většina lidí už chce zapomenout na covid a hysterii kolem něj, na útoky na celé skupiny obyvatel, a to vše pod taktovkou státních orgánů. Zapomenout můžeme, ale nic nenaděláme s tím, že s důsledky nepromyšlených rozhodnutí a mnohých manipulací se budeme potýkat asi ještě hodně dlouho, a to se pak zapomíná hůře. K vážným následkům patří třeba psychiatrické problémy lidí, zejména těch nejmladších – našich dětí. U těch se nebezpečně zvýšila závislost na digitálních technologiích, počítačových hrách na sociálních sítích a internetu vůbec. Týká se to až čtvrtiny dospívajících, a pětiny mladých dospělých. V posledních letech rychle rostou počty klientů, kteří s tímto problémem navštěvují adiktologické ambulance. V loňském roce byly zveřejněny výsledky analýzy, podle které ohrožuje riziko digitální závislosti odhadem na 445 tisíc mladých lidí nad 15 let, a další stovky tisíc pod 15. rokem

věku. O tom, v jaké psychické kondici naše mládež je, i o tom, v jaké kondici je dětská psychiatrie, si budu povídat s psychiatrem, doktorem Jaroslavem Matýsem.

Martina: Já jenom připomenu, že jste bývalým dlouholetým předsedou Asociace dětské a dorostové psychiatrie, předsedou sekce Dětské a dorostové psychiatrické společnosti, a také člen mnoha pracovních skupin ať už ministerstva zdravotnictví, školství, a tak dále. Pane doktore, čísla, která jsem tady jen namátkou zmínila, jsou na vládním webu, a přesto musím říct, že mi vzala dech: 445 tisíc dětí nad 15 let v riziku digitální závislosti. Tušila jsem, že to není dobré, a mnohdy slýcháme informace, že to není dobré, ale přesto mě překvapilo, že až tak. Máte vy, jako psychiatr, podobnou zkušenost?

Jaroslav Matýs: Přiznám se, že mě to nepřekvapilo. Ale na druhou stranu jsem rád, že vyšel vládní dokument, který exaktně, v rámci Evropy, Evropské unie, ale také v rámci České republiky – jasně popisuje stav, a že k tomuto jevu došlo. Já jsem poprvé tuto problematiku řešil tak dva roky před covidem, kdy vláda dotlačila všechny operátory, aby snížili ceny dat. A už dva roky před tím jsem řešil tento typ závislosti u dětí, protože i sociálně slabé skupiny už měly peníze na to, aby mohly dětem tímto způsobem udělat radost. Takže už tehdy jsem – jako bývalý pracovník s návykovými nemocemi a s narkomany, závislími – postavil program, který dnes praktikuji v podstatě denně. To znamená: detoxifikace srovnatelná s detoxifikací na heroinu, pervitinu, nebo alkoholu.

Martina: Když se podíváme na závislosti na sociálních sítích, na digitální závislosti, má to jiný průběh? A je k tomu, řekněme, jiný přístup, takže se to i vy, jakožto lékaři, musíte učit, nebo je to prostě závislost, jako každá jiná?

Jaroslav Matýs: Je to závislost, jako každá jiná. Ale v dnešní době si připadám trošičku zpět tak dvacet třicet let, kdy se Československem začala rozjíždět závislost na pervitinu a heroinu, a kdy jsme se učili, jak pracovat s gamblery. Tato situace je v podstatě

stejná, ale masivní. Já bych to nazval až „pandemií naší společnosti“, protože všichni jsme se bavili o pandemii covidu – dneska se říká „tripandemie“, což jsou tři virové nemoci, které se vrátily zpět k nám –, ale nikdo si nevšiml, že máme pandemii digitální závislosti, a to nejenom u dětí a dorostu, ale i dospělých. Můj poznatek je, že pokud mám dítě, které je 4, 5, 6 hodin na digitálních technologiích, holky na sociálních sítích, kluci mají hry, tak v 90 procentech je na tom některý z rodičů úplně stejně. Rozdíl proti látkovým závislostem je v tom, že pervitin si nikdo nekoupil, a všichni se toho bojí, ale u tohoto je skryté nebezpečí v tom, že všichni tomu holdují, a jen někteří jsou na tom závislí, a dospěláci k psychiatrům nepřijdou. K nám chodí děti, a přes děti se dostanou k rodičům.

Podle zákona děti nesmí do heren, aby u nich nevznikla závislost. A dneska kupují rodiče hernu domů, ještě za to platí, ale nevšimnou si toho.

Martina: Pravdou je, že takový gambler se také docela nadřel, protože někam musel dojít, najít si nějaké automaty, kde ho nechali hrát, když byl navíc třeba mladistvý, zatímco teď to máme všichni doma v kapse.

Jaroslav Matýs: Já nikoli s nadsázkou, ale celkem vážně rodičům vysvětluji: Podívejte se, existuje zákon, že děti nesmí do heren. Proč? A oni hned odpoví: „Protože vznikne závislost.“ Výborně. A kdybych šel do herny, tak ještě musím mít peníze. To jsou dva zásadní filtry, a ví se o tom, že závislosti se regulují nejdříve cenou. A dneska se děje to, že rodiče koupili hernu domů, a ještě tuto hernu i platí, ale nevšimnou si toho. Chápu, že od doby covidu – a teď nejde o to, že vláda nařídila nějaká opatření – to máte v rámci distanční výuky, jako když chodíte do hospody, a najednou začnete pít, a už to nezastavíte. Jdete do party s pervitinem, a už to nezastavíte. A od doby covidu se stalo normalitou, že musím jít na počítač, ale už nikdo nehlídal, co se děje pak dál.

A došlo to tak daleko, že si děti denně narušovaly rytmus, takže nevstávaly v šest, ale v půl osmé, nešly ke stolu, ale učily se „z postele“, a když skončilo učení, tak pokračovaly dál na internetu a sociálních sítích. A když skončila distanční výuka, děti se bály jít do školy, protože měly narušené rytmy. A to trvá do dneška. Dneska volá denně 5, 6 rodičů, kterým po telefonu například říkáme: „Nejdříve tři měsíce detox, a pak zavolejte, jestli má ještě úzkost.“ Například.

Martina: Tři měsíce detox. To znamená zabavit mobil a počítač?

Jaroslav Matýs: Ano.

Martina: Když řeknu osobní zkušenost, tak nám ve škole řekli: „Ne, my spoustu věcí děláme právě přes mobily, počítače, protože děti tam mají stažené některé knihy, které už nevycházejí.“ Takže když mu vezmete mobil, tak on nebude moct ve třídě pracovat, takže už v tom pokračujeme dál.

Jaroslav Matýs: Může pracovat. Tento program má nastavit tři plus tři měsíce. Já to mám ve své přednášce. Tři měsíce je detox, aby mozek, a tím myslím skutečný mozek, biologický, je přetížený – protože škola je pět až šest hodin, řekněme sedm, a do toho si vezměte, že příprava do školy by měla být hodinu, dvě, už jsme na osmi, devíti hodinách, a do toho sociální sítě, nebo digitální hry, dalších pět, šest hodin – a šestnáctihodinovou šichtu žádný mozek nevydrží. A pak se to projevuje podobně, jako u závisláků: Úzkosti, deprese, podrážděnost, snížení výkonnosti, narušený denní rytmus. Proč? Protože ponocuje po dvacáté druhé hodině. Ale v mozku se tvoří hormony mozku, které potřebují melatonin, a tak dál, a dospívá to přes den, a neurologové už jasně prokázali, že spánková deprivace také ničí mozek. Takže děláme všechno proto, abychom si zdevastovali mozek.

Mluví se o duševním zdraví, ale najednou je to všem jedno. A ptáme se: Proč to tak je? Protože v rodině, pokud někdo fetuje obrazovku, tak stoprocentně fetuje některý z rodičů. Když má alkoholik přestat pít, tak celá rodina začne abstinovat, a dají si suchý režim – celá rodina. Pervitinista nemůže pervitinovat doma, protože holt celá rodina abstínuje. A když toto řeknete rodině s digitální technologií, tak je tu najednou argument: „On musí pracovat“. A já říkám: „Ano, ale nejdřív se musí vyčistit, dát mozek do pořádku, zafixovat nový režim.“. Já tomu říkám „jeskynní režim“, den a noc. A pak, když se mozek vrátí do původního stavu, v uvozovkách, stavu fungování, pak si nastavíme vztah k technologiím tak, že je potřebuje na práci, a pak jdu od toho pryč. A když komunikuji, tak nejsem povinen hned zvedat telefon, nebo hned odepsat. Ono to počká. Tak, jak jsme to měli my, to měli v jeskyni. Říkám tomu „jeskynní terapie“. Nastavte se na přírodu, když všichni mluví o přírodě. Takže digitální technologie nám mají pomáhat, a ne nás ničit. Tak, jak jsme se naučili s alkoholem a s kokainem.

Děti, i rodiče, jsou závislí na počítačích a sítích. A ukažte mi jediného fetáka, který má dobrou náladu, výkony v práci, ve škole, a nemá problémy v rodině.

Martina: Pane doktore Jaroslave Matýsi, covid udělal z mnohých rodičů hlupáky, protože zatímco předtím jsme děti, obrazně řečeno, drželi pod krkem a za ručičky: „Ne, budeš tam hodinu. A řekneš mi navíc, co jsi na počítači dělal!“, tak teď jsme najednou udělali úplně pravý opak: „Budeš tam ještě osmou hodinu. A hlavně neodcházej a nevypínej!“ Takže tady vlastně došlo, řekla bych, i k určitému narušení důvěry v rodiče, v jejich názor a stanovisko. To je jedna drobná věc. A teď po dětech znovu chceme: „Opovaž se jít na počítač!“ Nevede to trochu k nějaké, nevím, jak to správně nazvat – k nedůvěře v rodiče?

Jaroslav Matýs: Já bych to celé otočil. Mám problém i s první hypotézou: důvěra v dítě. První musí mít dítě důvěru v rodiče, a od toho se odvíjejí životní zkušenosti, dovednosti, ale také i hranice

a taky i zodpovědnost. A důvěra v rodiče znamená, že rodič od útlého věku, a pak postupně vývojově, poukazuje na to, co je správné, a když dítě dělá něco jinak, tak ho dospělí opraví více, nebo méně direktivně, podle povahy dítěte, ale samozřejmě i rodiče. Ale důvěra – pořád platí: Důvěřuj, ale prověřuj. A rodiče s důvěrou omlouvají neochotu vychovávat. A rodiče, nebo dnešní protagonisté názoru, že dítě na to musí přijít samo, úplně popřeli přírodní pravidla.

Podívejte se na šimpanze. Podívejte se mezi lvy, nebo mezi vlky. Které smečce vládne mládě? Žádné. A u nás? U nás vládnu děti rodinám. Což je fakt, a dokonce tak daleko, že dítě už vládne i školám, a také institucím. A nemyslím to ve zlém slova smyslu. Instituce a spasitelé světa říkají: „Musí si na to přijít sám.“ A teď budu mluvit biologicky o mozku. Jestliže mozek nenaformátujeme, v uvozovkách „nenaučíme“ a nevytvoří se v různých centrech, včetně frontálního laloku, sítě a dovednosti, jako je hrubá a jemná motorika, ale i sociálně, tak v dospělosti už nemá šanci se to naučit. Příkladem jsou emočně deprivované děti z týraných rodin.

A co se děje teď? Dochází k emoční deprivaci, protože se děti zavřely do pokojů. Emočně nemají žádné vztahy. Dochází k sociálnímu ploštění a strachu z našeho vlastního lidského rodu, společnosti. A kam to vede? K tomu, že se úplně uzavřou do nory. Zrušily si denní rytmus, takže jsme úplně vypnuli zeměkouli. A pak po nich chceme, aby byly zodpovědné? To přeci nejde. A nemůžeme to házet na děti. To je věc rodičů. Ale rodiče říkají, pod záminkou, nebo pod pláštíkem zase humanitárního hesla: On si na to musí přijít sám, a já mu musím důvěřovat. To přece nikde v přírodě neplatí. Já mu můžu věřit, ale tím, že ho kontroluji, mu dávám najevo, že chci, aby to dělal tak, jak je to do života výhodné. Pak se s tím ztotožní, a rozvine to svými schopnostmi dál. A v dnešní situaci? Když už jsou závislí? Ukažte mi jediného feťáka – jiné slovo na to nemám, říkám to expresivně, který má dobré výkony v práci. Feťáka, který má dobré vztahy. Feťáka, který má dobrou náladu. A feťáka, který nemá žádné problémy v rodině. To tak prostě není.

Martina: Pane doktore, kdy to začalo? Protože to, co jste nastínil, je proces, který určitě nemůžeme svést jenom na dva roky covidu. Možná to covid urychlil, ale přišlo by to pravděpodobně stejně?

Jaroslav Matýs: Myslím, že ano. Když byl covid, tak mě něco vyzývalo k tomu, abych napsal o tom, že v rámci vojenské psychiatrie jsme se učili válečnou medicínu. A ve válečné medicíně jsme se učili, že ve válce jsou akutně reaktivní stavy duševních poruch, a pak jsou následné. A já jsem si namaloval graf – a škoda, že jsem to tam nedal, byl bych vizionář – první vlna covidu, druhá vlna covidu, a předpovídal jsem, že do půl roka, do tří až šesti měsíců, přijde první vlna duševních poruch, a pak druhá vlna duševních poruch. A když by byly další vlny, tak bude třetí, čtvrtá vlna. A co se děje dnes?

S covidem je složité to, že dneska víme, že covid je systémové onemocnění celého těla, že je schopen poškodit imunitu i mozek. Takže čas ukáže, jestli jsou postcovidové deprese vlivem organického poškození mozku, a existují data například o krvácení do mozku u dětí po covidové infekci, což je poškození center v mozku. Například když ztratíte čich, tak to není čich v nose, ale je poškozeno centrum čichu. Když ztratíte chuť, tak je poškozeno centrum chuti v mozku. Neboli je to neuroinfekt, a sekční nálezy to jasně prokazují. A plíce jsou orgán, který byl poškozen nejčastěji. Ale v psychiatrii musíme počkat, až čas ukáže, co jsou tak zvané reaktivní, to znamená ze sociální izolace, a teď dám bokem digitální technologie, a co je následek virového onemocnění podobně, jako u herpetické meningitidy, a bakteriální meningitidy.

Dospělí se mají po detoxu a abstinenci k čemu vrátit. Ale děti nemají žádnou minulost, na kterou by mohly navázat.

Martina: To znamená, že část potíží, které děti teď mají v mnohem větším měřítku než dřív, a k tomu se vzápětí dostaneme, může být z fyziologické příčiny, a část z psychické?

Jaroslav Matýs: Psychiatrie je výsledek fyziologie. Spíš bych řekl, že u dětí, protože ony covidem nějak moc netrpěly, jen výjimečně, takže nepředpokládám, že by byl mozek, ale stává se to, poškozený i covidovou infekcí, nebo imunitou. Ale to je minimum. To spíš to má starší generace, diabetici, a tak dál. Ale já jsem to v ambulanci u dětí neviděl, že by covid, nebo karanténní opatření před covidem, byl vyšší prioritou. To tak prostě je. Mylně jsem se domníval, že rodiny budou žít spolu v jeskyni, a naučí se spolu vycházet, ale netušil jsem, jak silný fenomén jsou digitální technologie a sociální sítě. Takže tam jsem se spletl. Mluvil jsem o tom ještě dávno před tím v České televizi, že mladý organismus se s tím vyrovná, že se zadaptuje. To jsem netušil, jak závažný fenomén je tato závislost, nebo tyto možnosti, takže to paradoxně vedlo v naší jeskyni k izolaci, protože se všichni zavřeli do svého pokoje, a přestali komunikovat i v rodinách.

Martina: To znamená, že se dostavil opak toho, co jsme předpokládali, že vzájemnou blízkost a čas na sebe využijeme k tomu, abychom se věnovali sobě navzájem. Ale my jsme se naopak atomizovali v koutech bytů se svým telefonem, laptopem.

Jaroslav Matýs: Přesně a...

Martina: Virtuálním světem...

Jaroslav Matýs: Já jsem se spletl. Vycházel jsem z toho, že lidstvo si vždycky skrze krizovou situaci pomohlo, a vždy se zadaptovalo. Svědkem jsou různé války. Na druhou stranu tato technologie je tak nová, a teď už se trošku trefím do umělé inteligence, že s tím neumíme pracovat, protože 200, 300, 1000 let máme mozek formátovaný na sociálně, a teď se najednou děje to, že si sociálně sami blokuje tím, že nechodíme do sociálních kontaktů. Děti to neučíme. A když to vezmu biologicky, tak je prokázáno, že dochází k rozpadávání sítí, takže u dětí...

Martina: Promiňte, prosím lépe vysvětlit.

Jaroslav Matýs: Existují studie, které prokazují, že v souvislosti s časem na obrazovce, znova, buď laptop, tablet, nebo telefon, dochází k úbytku propojení v mozku, různých částí mozku. To znamená, že to, co se vytvořilo, se rozpojí, a projeví se to právě sociální neschopností, úzkostí, nejistotou, a dva roky trvá, než se to dopojí zpátky. To znamená, že pokud necháváme děti čtyři, pět, šest hodin na obrazovce, tak tyto části mozku přestanou fungovat, síť se rozpojí, a mozek to prostě vypne. A potom dva roky trvá, když se abstinuje, mozek je takový těžký orgán, než se to znovu dopropojí. Je to vlastně stejný fenomén, jako u narkomanů. Asi rok trvá, než se vyčistí, druhý rok trvá, když existují nová pravidla, než si je zažijí, a pak se ty sítě dopropojí.

Ale dospěláci už mají na co navazovat, děti nemají na co navazovat, ty si nic nedovytvoří. A v této situaci chceme po dětech atomizaci, dochází k sociální izolaci, a jsou rozbité i rodinné vztahy. A to jsem, když začal covid, neodhadl. To jsem netušil. A dneska se dokonce tvrdí, že je to horší pandemie než ta infekční, protože proti infekci máme antibiotika.

Martina: Řekl jste, že dítě nemá na co navázat. Dospělí možná ano. Je to příklad, na který jsem si shodou okolností vzpomněla, když jsem si četla vaše přednášky. Před lety mi Radek John vyprávěl, že když psal slavnou knihu Děti ze stanice ZOO, tak že vyzkoušel mnohé drogy, protože potřeboval zjistit reakce, potřeboval to popsat, vcítit se. Samozřejmě v určitém, omezeném množství. A říkal: „Některé z nich účinkovaly opravdu tak, že kdyby za sebou člověk neměl už životní zkušenost, neměl už vytvořen svůj život, a neměl dost informací o tom, jak to pak končí, tak je strašně snadné do toho spadnout.“ Znamená to, že děti jsou vlastně vůči sociálním sítím, virtuálnímu světu, úplně bezbranné, protože nic jiného neznají, a nic jiného kolem není tak barevné, jednoduché, rychlé, a tak zábavné?

Jaroslav Matýs: Já se usmívám. Prosím vás, kdo dneska vyhrává volby? Kdo je masivně na sociálních sítích, a kdo chodí volit? Dospělí. A děti jsou na tom ještě hůř, právě proto, že zkušenosti,

vývoj mozku, ještě nedošel, zkušenosti nejsou, ale to je dneska silný fenomén. A média to ví, a ví to i politici, takže využívají média i s nepravdami, konspiračními teoriemi. A bránit se tomu je těžké. A kdokoliv to chce bránit, teď se tomu říká cenzura, nebo to chce regulovat, kdyby se něco dělo, tak je to svoboda slova. Nechci do tohoto tématu vůbec vstupovat, ale ani dospělí na to nejsou připraveni. Proč? Protože to je tak nová technologie, že náš mozek s tím vůbec neumí pracovat. I u dospělých to tak je.

Dětská psychiatrie je neustále pod tlakem aktivistů a lobbistických skupin, které vydělávají na dotacích a pseudoprogramech

---

Martina: Já tady vedle sebe mám mobil, a Petr Robejšek o tom říkal: Proč by dneska někde instalovali nějaké složité odposlouchávací zařízení, kamery velikosti octomilek, když si svého šmíráka, udavače a práskače ještě sami kupujeme za velmi velké peníze? To znamená, že ani dospělí, jak jste před chvílí řekl, nejsou dostatečně odolní. Než se dostanu k sakrální otázce: „Co s tím?, tak s vámi ještě chci zmapovat celkovou situaci, protože v dětských psychiatrických ambulancích byl přetlak ještě před covidem, už tehdy byly dlouhé čekací lhůty. Je to nyní v adiktologických ambulancích a psychiatrických poradnách ještě těžší, horší? A jsou čekací doby ještě delší?

Jaroslav Matýs: Je to katastrofální. Ne, že horší, je to katastrofální. Bohužel se naplnila moje předpověď, že dětská psychiatrie potřebuje pozitivní kampaň. Ta se nestala. Nikdo na tom nepracoval. Úspěchy terapeutických i dětských psychiatrů? V dětské psychiatrii jsme neustále pod tlakem různých aktivistů, nebo lobbistických skupin, které vydělávají na dotacích, různých pseudoprogramech, a dětská psychiatrie je v takové defenzívě, že podle statistik je v ambulancích nejméně dětských psychiatrů od roku 2011 nebo 12.

Martina: A jak je to možné? Já mám zkušenost, že s kýmkoliv se bavím, tak chce jít dělat psychologii.

Jaroslav Matýs: Protože psychologie má obrovskou výhodu. Může formulovat, uvažovat. V psychiatrii nemůžete uvažovat. To je první věc. A druhá věc je, že lékaři mají trestně právní zodpovědnost, ale psychologové takovou nemají, protože tam jsou vždycky hypotézy, které buď psychiatr potvrdí, a pak je zodpovědný i za léky, za samotnou léčbu. Psychiatrie je složitá v tom, že nejdříve musíte mít fyziku, chemii, naučit se biologii. Šest let. A pak máte atestaci. Někdo si udělá výcvik. V psychologii se tyto věci berou spíš orientačně, ne informativně, bez zodpovědnosti, co to v těle udělá ten který lék, nebo co udělají jednotlivá opatření. Ale hlavně, když pacienta nehospitalizujete a stane se neštěstí, tak je zodpovědný psychiatr. U psychologů jsem tu zodpovědnost neviděl ani jednou, a to jim nevyčítám. Prostě to je hierarchie v rámci zdravotní péče.

Martina: Pane doktore Jaroslave Matýsi, naznačil jste tady obrovské potíže s digitální závislostí, ale když se podíváme na stav po covidu, tak jakou spoušť celkově nadělal v naší mladé generaci? Jak to teď vypadá s dětmi? Znal jste je, jste letitý praktik. Znal jste je před dvaceti lety, a znal jste je před covidem a víte, jaké potíže nyní děti mají.

Jaroslav Matýs: Já to teď dám zase z pohledu rodičovského. Děti jsou produktem hlavně generace rodičů. Říká se jim generace vloček.

Děláme z dětí fyzické a sociální invalidy

Martina: Sněhových vloček.

Jaroslav Matýs: Protože zasvítí sluníčko a roztají. Zafouká vítr, tak se zlomí. A přirovnáme to ke sportu: Jestli chcete mít ve sportu výkon, tak trénujete svaly, dovednosti, motoriku, a trvá to nějakou dobu. Ale i odolnost. Prohrajete, praští vás, zlomíte si ruku – vrátíte se nazpátek. To je klasický příklad zarputilého sportovce, který tyto věci překonává. Je jako vzor.

A v dnešní generaci co se děje? Dnešní situace rodičů, ale asi i celospolečenská, je taková, že se vytváří generace asistované mládeže. Mládeže s asistencí. Asistenci dáváme na všechno. Řeknu to jinak: Za války se bombardovalo. Skončilo bombardování, a děti šly do školy, a musely být naučeny. A přišel covid: Zkoušet se nemohlo, protože chudáci děti to mají těžké. A maturita se dala stáhnout. Já jsem neslyšel, že by za 2. světové války, nebo po válce, byly staženy maturity. A tato generace našich rodičů, mých rodičů, pak vybudovala Evropu, protože se naučila zvládat překážky, zátěž, a měli pracovitost, a také zarputilost. A dnešní generace je asi důsledek toho, že byly v minulosti těžké doby, a tak rodiče chtějí ulehčit dětem všechno, takže dávají asistenty na všechno. Už mám pocit, že budou asistenti i na intimní život. V dospělosti. Protože ve školách stačí trošičku zlobit, a dají vám asistenta, aby nezlobil. Ne, aby se to naučil sám. Nejde mu čtení? Tak dáme asistenta, a nemusí všechno číst, protože je dyslektik. To je nesmysl. V mozku je centrum na čtení, a musí se rozvinout. A rozvine se jenom tím, že to dělám. Dělám to blbě? Ano, ale dělám to tak, jako zedník – nejdřív blbě, a pak to dělám dobře. A my jsme se dostali do situace, že spásitelské organizace, aby děti nebyly ve stresu, aby, chudáci, netrpěly, tlačí na to, že potřebují asistenty na všechno.

A přijde ke mně do ambulance tato generace dětí, a ptají se, jaké jsou domácí práce. A že pomůže. Říkám: Nebudeš pomáhat. Ty pracuješ, protože žiješ v jeskyni. Když jsou děti úzkostné, separačně úzkostné – maminka musí s ním být – tak se ptám maminky: „Kdybyste byla v jeskyni, a máte separačně úzkostné dítě, nemáte co jíst, půjdete nebo nepůjdete lovit?“ A ona: „Nevím. Asi...“ „No tak umřete.“ „Tak půjdu lovit.“ „Co udělá dítě vaše?“ „Tak asi musí vydržet.“ „No vidíte. Teď vám řeknu, jak se léčí úzkosti. Vy půjdete pryč z jeskyně, a separačně úzkostné dítě, které se bude hodně bát, se schová, a počká na vás. A separačně úzkostné dítě, které je neopatrné, půjde ven a někdo ho zabije. Tomu se říká přirozený výběr. Ale to, které počká, až přijdete do jeskyně s mamutem, tak bude nadšené, že se maminka vrátila. Takže úzkost – první odměna, a pak druhá odměna

– že se najím, takže má i biologickou odměnu. A podruhé, potřetí, po páté už pak se separačně úzkostlivé dítě půjde s vámi dívat, jak to děláte, a naučí se to. Úzkostné dítě se naučí v dospělosti lovit. To je psychoterapie jeskyní.

Martina: No, trošičku jste od našeho posledního setkání studoval krále Heroda. Ale myslím, že rozumím tomu, co chcete říct: Že současné děti, kterým se říká sněhové vločky, se nenarodily křehké. My jsme je křehkými udělali.

Jaroslav Matýs: Ano, my si děláme sociální invalidy, neumím to nazvat jinak, protože neumí pozdravit. Včera jsem měl konkrétně kluka, šikovný klučina, který brečel, jako kdyby ho řezali, a měl maminku požádat o kapesník, když brečel. On měl problém s autoritou v tom, že se přece doprošovat nebude. Normální lidská slušnost je: „Maminko, prosím, dáš mi kapesník?“ On toho nebyl schopen, nebyl ochoten to ze sebe dostat. Proč? Protože z něho vytvořili narcis.

Martina: Příliš chválení? Příliš povzbuzování?

Jaroslav Matýs: Ta maminka je učitelka, prosím vás. Já jsem se té maminky ptal: „Prosím vás, asistenti ve školách? K čemu jsou dobří?“ A ona: „Já nevím. Protože pomáhají s úkoly, dávají věci do aktovky, zapisují, co mají dělat.“ A já říkám: „A co z toho neděláte doma vy?“ „Vlastně to stejné.“ „Tak ho nechte ať...“ „Ale nechci, aby dostal pětku.“ Ale to je jeho pětku. Jak zjistí, že když nedělá, nemá výplatu?

| JAROSLAV MATÝS

■ ■ ■ ■ ■ (4 votes, average: **4,25** out of 5)

>> Podpora

Svobodný svět nabízí všechny články zdarma. Náš provoz se však neobejde bez nezbytné finanční podpory na provoz. Pokud se Vám Svobodný svět líbí, budeme vděčni za Vaši pravidelnou pomoc. Děkujeme!

Číslo účtu: 4221012329 / 0800

>> **Pravidla diskuze**

Než začnete komentovat článek, přečtěte si prosím pravidla diskuze.

>> **Jak poslat článek?**

Chcete-li také přispět svým článkem, zašlete jej na e-mail: redakce (zavináč) svobodny-svet.cz. Pravidla jsou uvedena [zde](#).

